

סקירה על מצב המשק ועל קידום התחרות במערכת הפיננסית

ועדת הכספים

ד"ר קרנית פלוג, נגידת בנק ישראל
21 בדצמבר, 2015

☐ הסביבה המקרו כלכלית

☐ המדיניות המוניטרית

☐ תמונת מצב כלכלית-חברתית

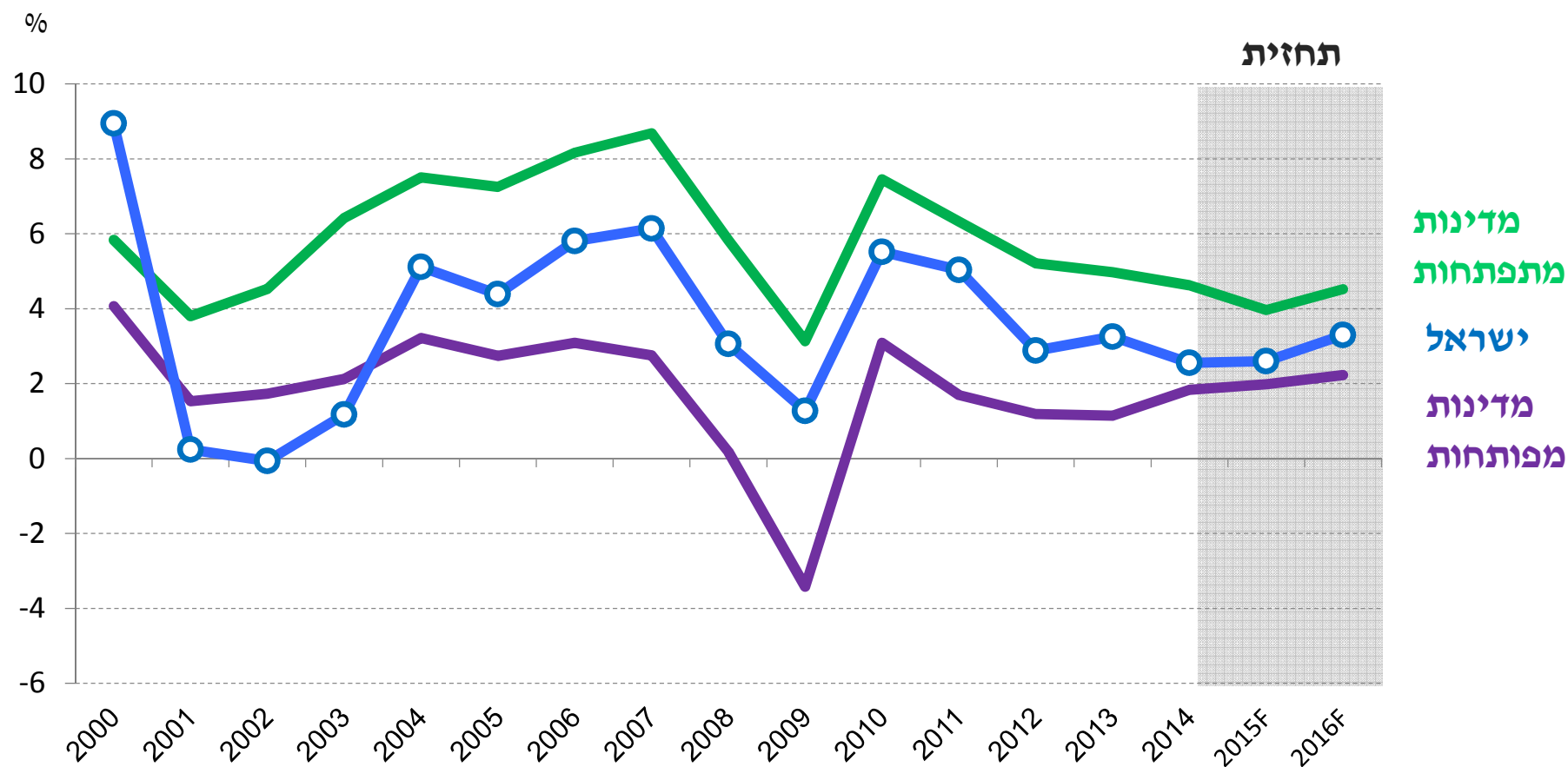
☐ התחרות במערכת הפיננסית

הסביבה המאקרו כלכלית

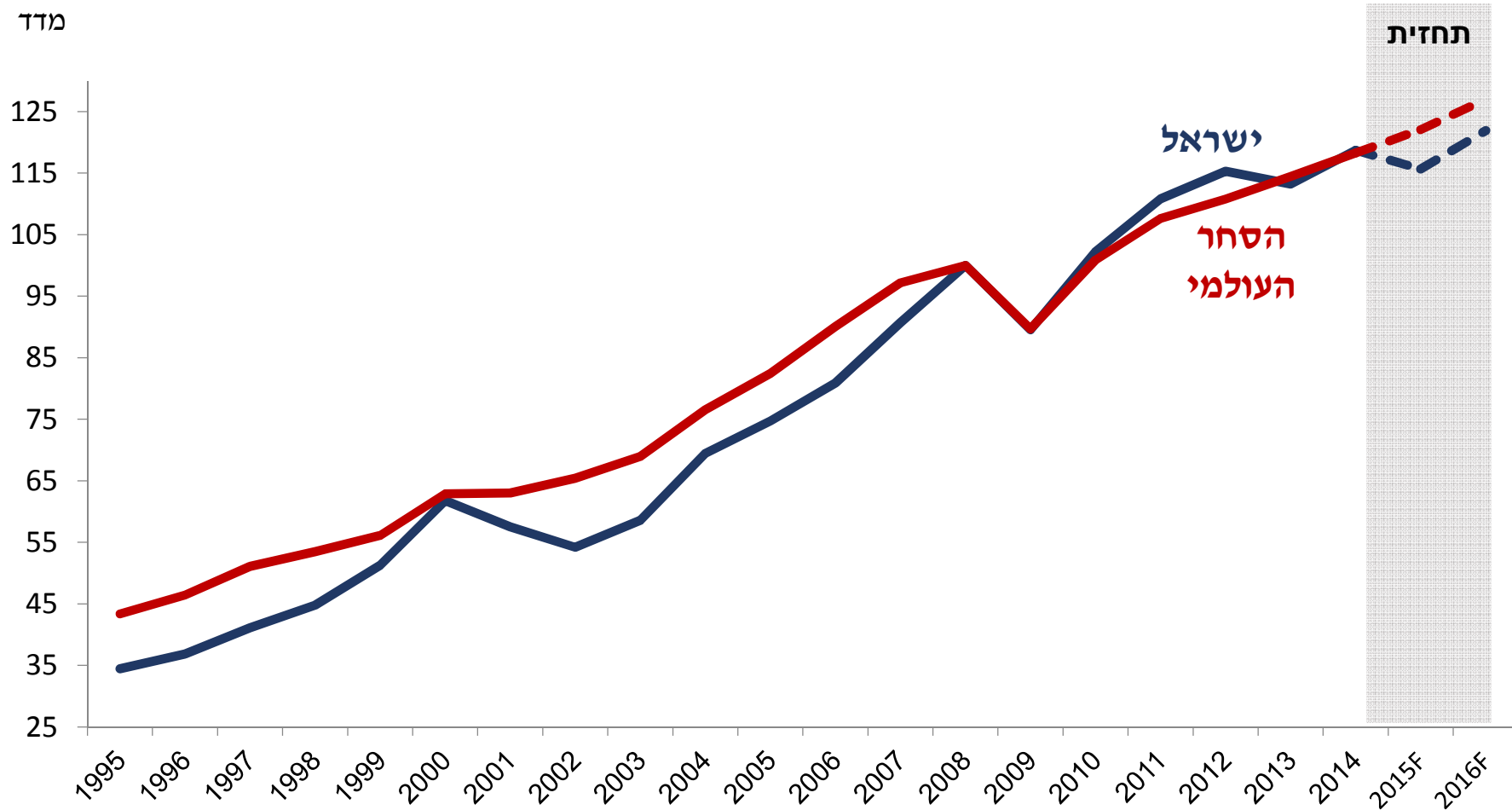
הצמיחה בישראל, במדינות המפותחות והמתפתחות

ש"ש שנתי, 2000-2016F

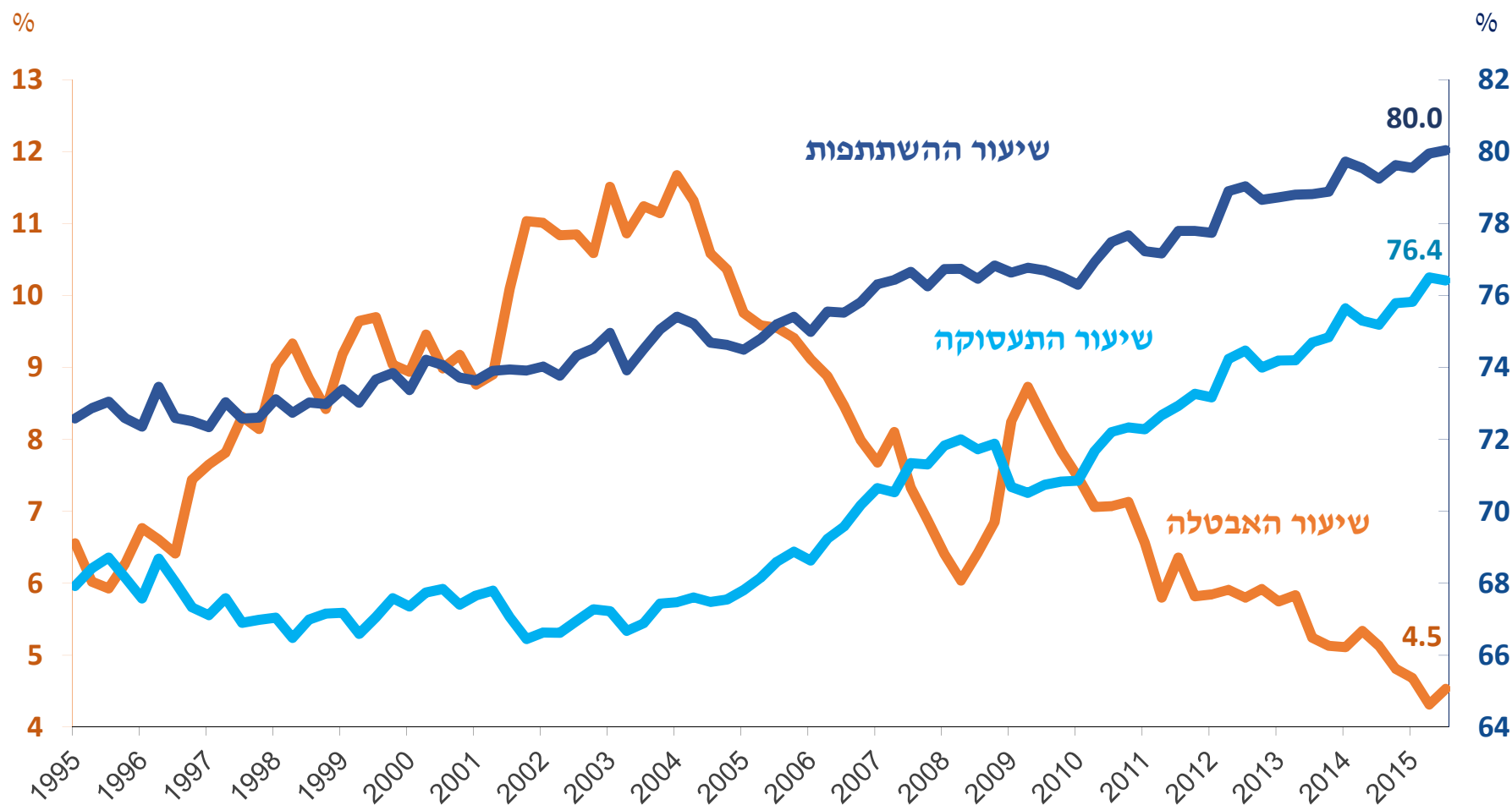
יצוא סחורות ושירותים – ישראל מול העולם

יצוא ישראל ללא יהלומים והזנק 1995-2016F, 2008 = 100

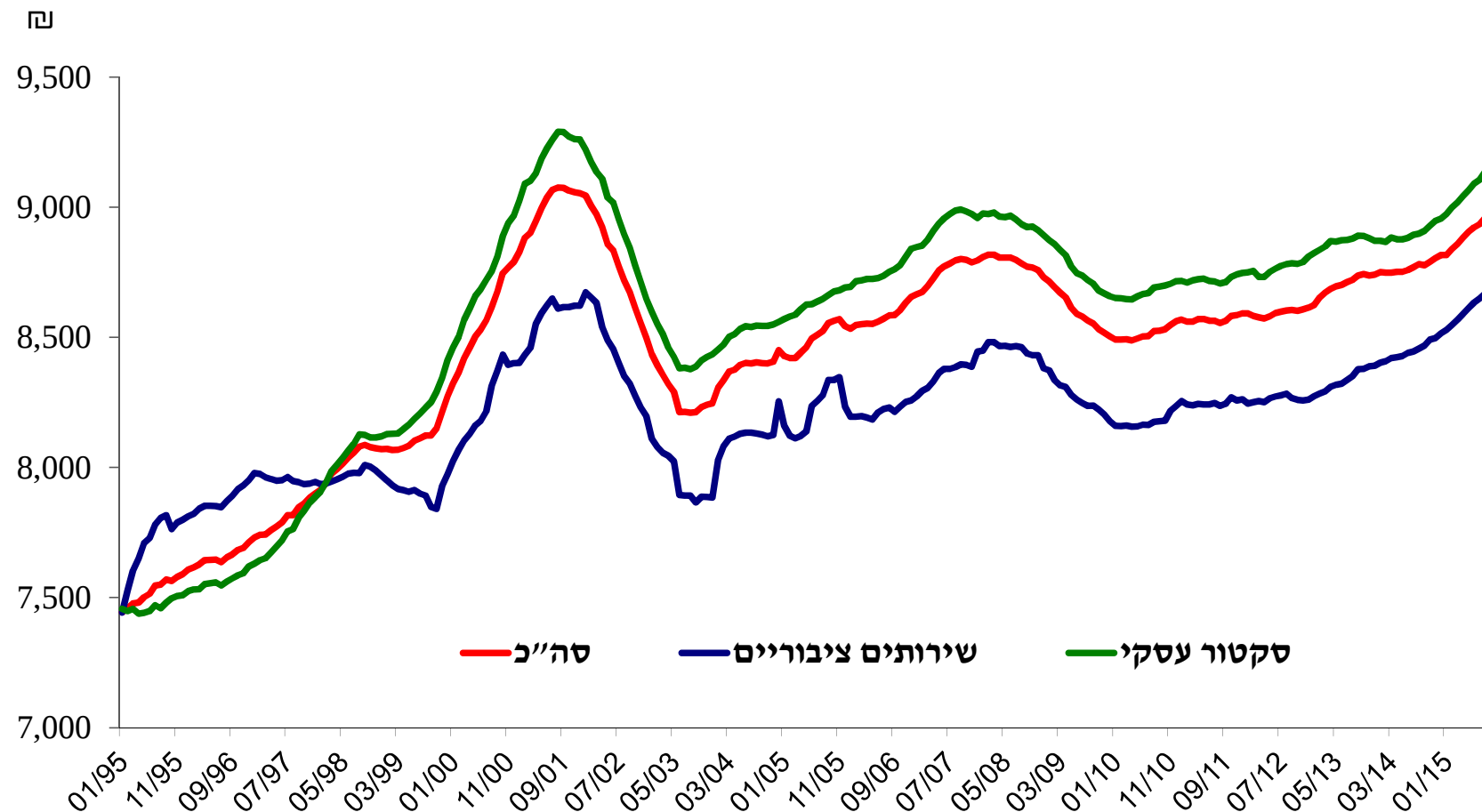
שוק העבודה

נתונים רבעוניים, 25-64, 1995-2015

השכר הריאלי למשרת שכיר

1995-2015 ממוצע-נע 12 חודש

* הנתונים מנוכי עונתיות. ממוצע נע 12 חודשים במחירי 2011

המדיניות המוניטרית

מטרות בנק ישראל:

- ☐ שמירה על יציבות מחירים, כמטרה מרכזית
- ☐ תמיכה במדיניות הכלכלית ובמיוחד בצמיחה, בתעסוקה ובצמצום הפערים
- ☐ תמיכה ביציבות המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה

כלי המדיניות של בנק ישראל בתקופה האחרונה:

כלים מוניטריים:

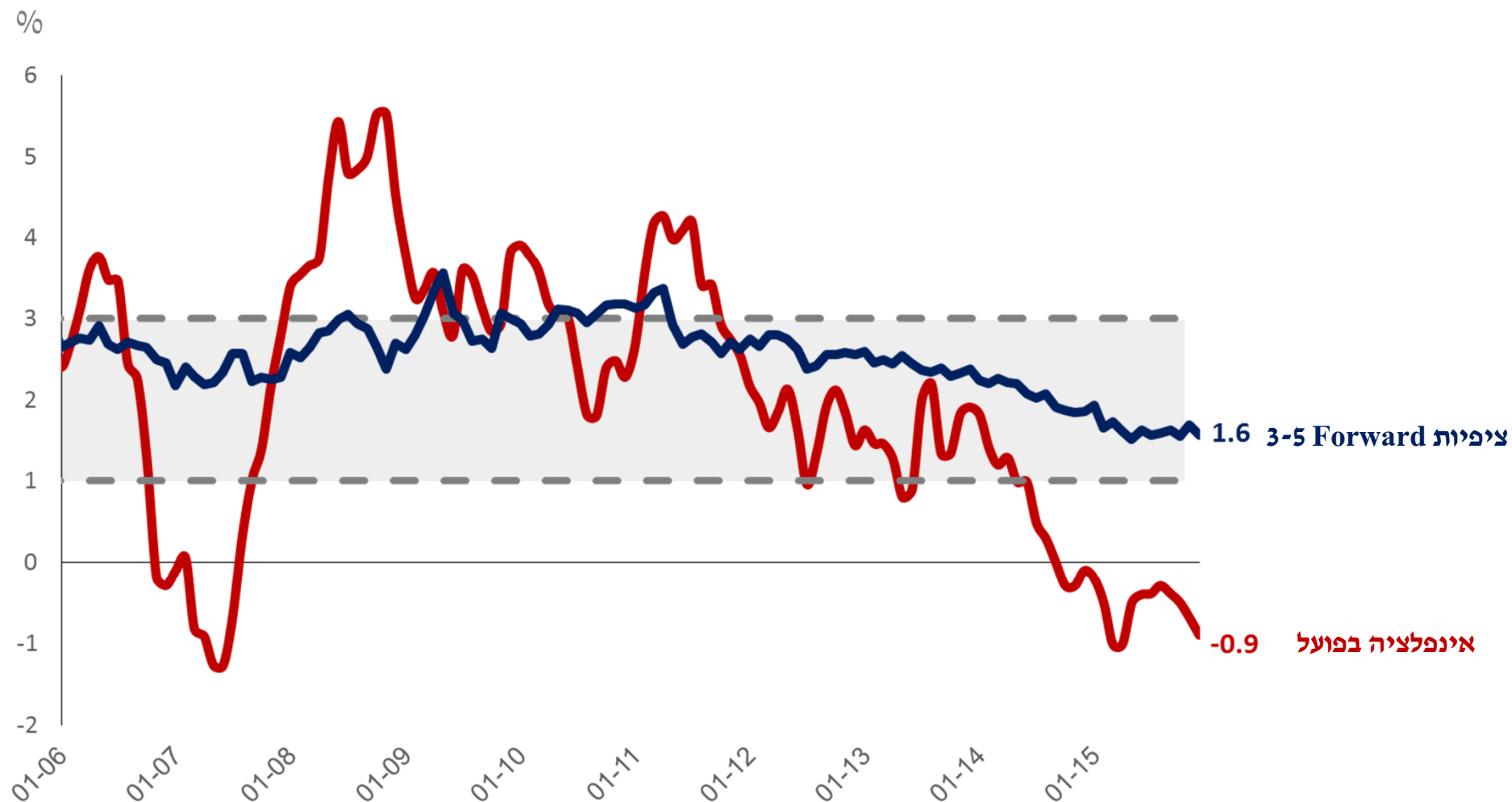
- ☐ ריבית בנק ישראל
- ☐ התערבות ישירה בשוק מטבע החוץ

כלים יציבותיים:

- ☐ צמצום הסיכונים בשוק המשכנתאות באמצעות מגבלות שונות

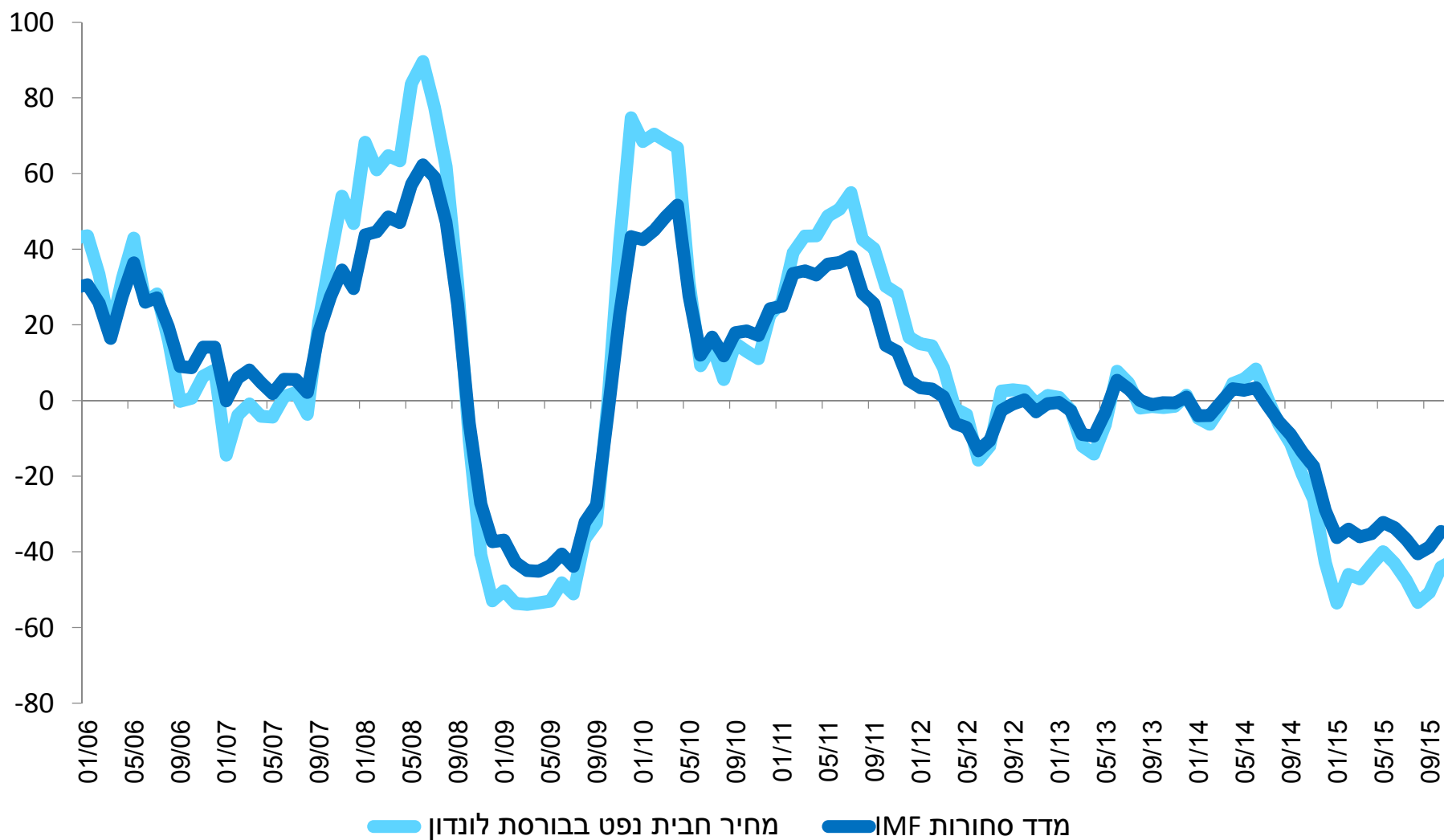
האינפלציה בפועל והציפיות לאינפלציה*

2006-2015

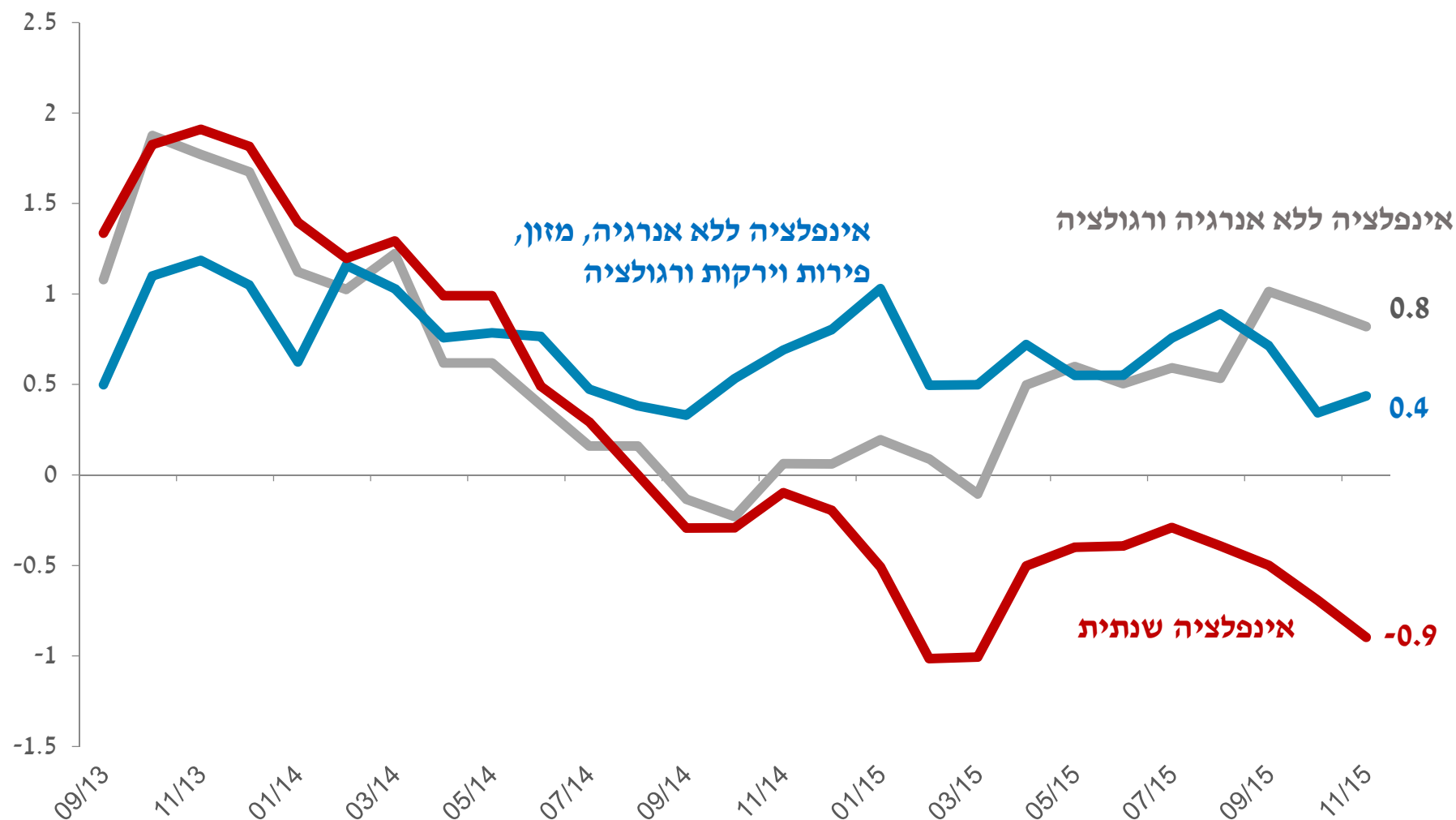

*ממוצע חודשי

ירידה במדדי הסחורות העולמיים (ש"ש 12 חודש)

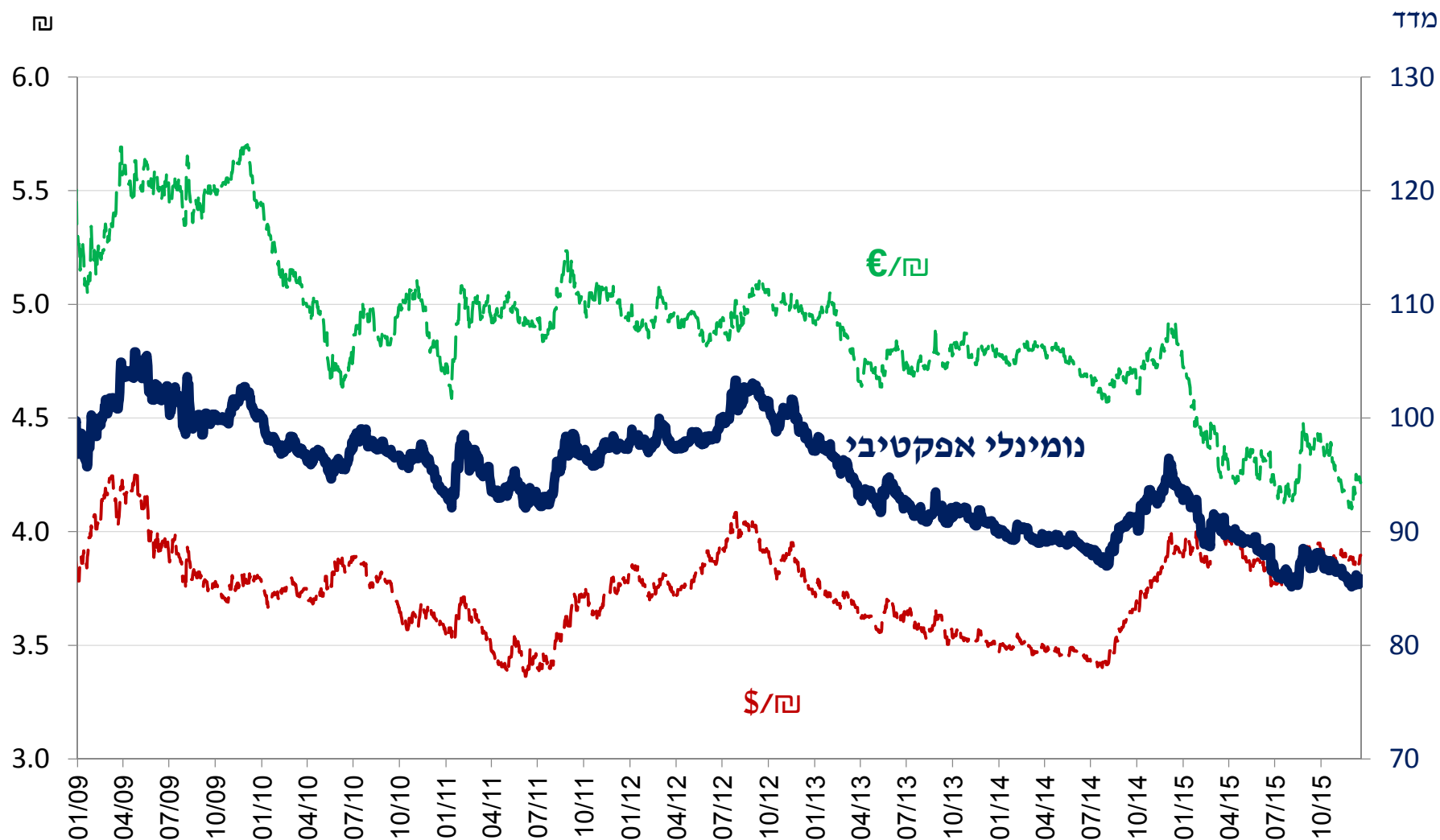

האינפלציה בניכוי סעיפי אנרגיה ומזון, פירות וירקות וללא רגולציה יציבה

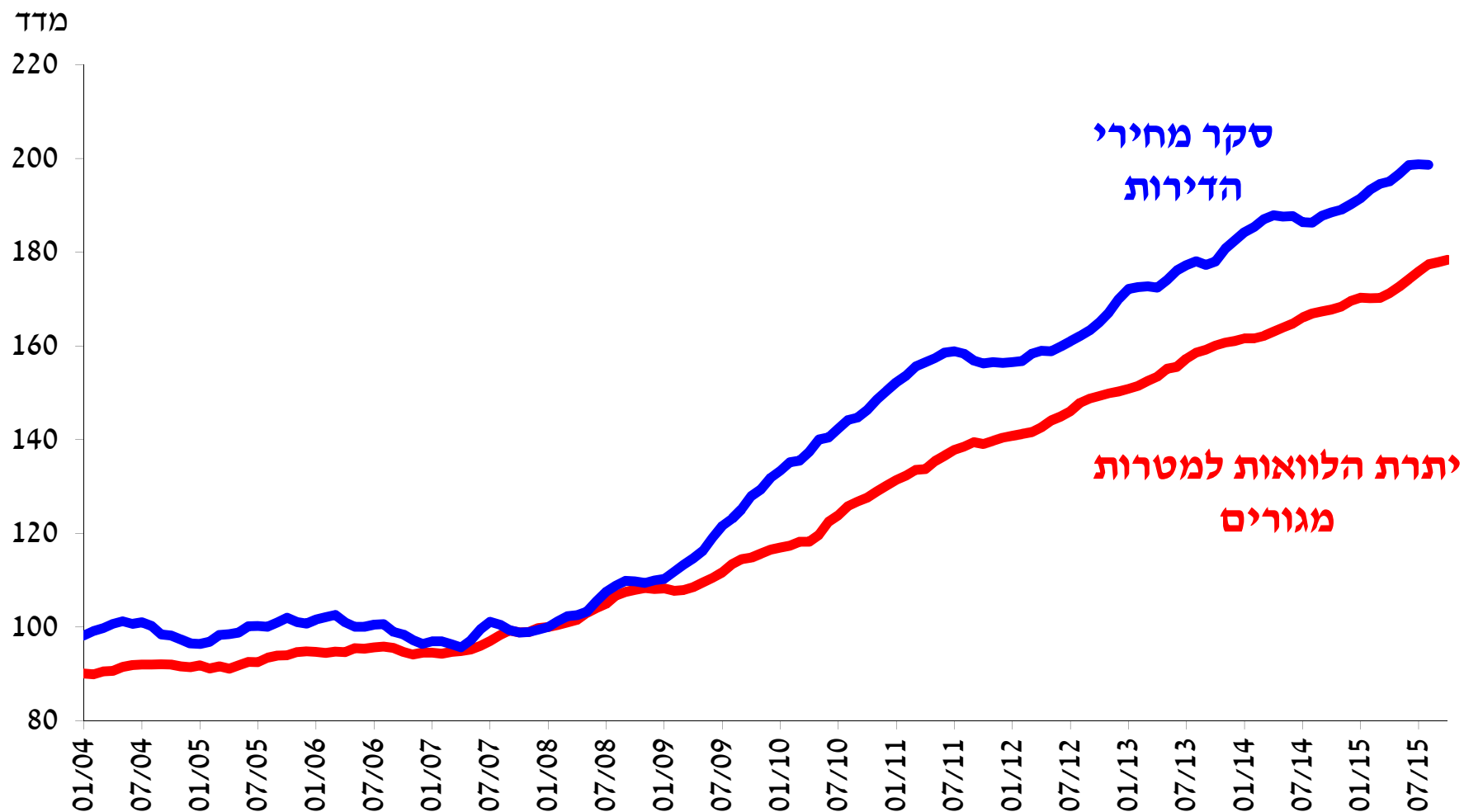
שערי החליפין: שקל-דולר, שקל-אירו ונומינלי אפקטיבי

2009-2015

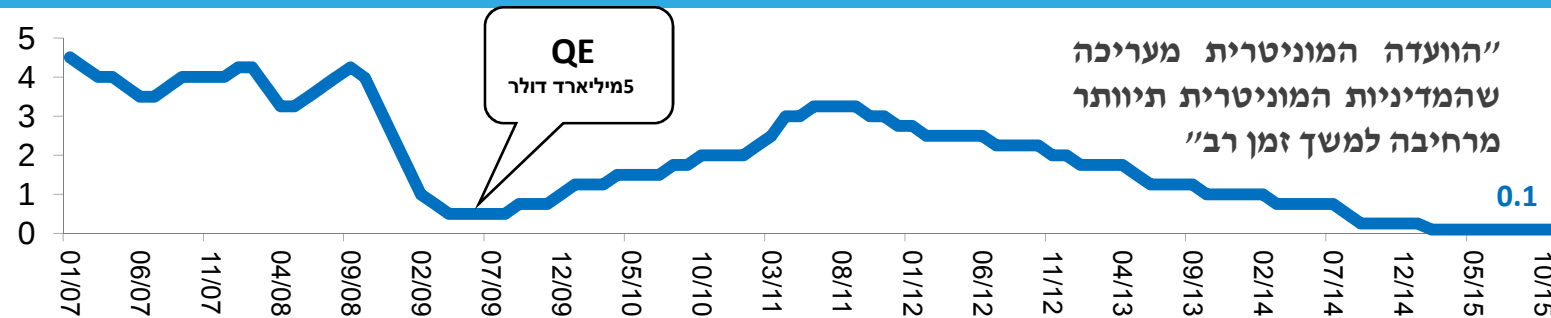
סקר מחירי הדירות ויתרת ההלוואות למטרות מגורים

ינואר 2008=100, 2005-2014

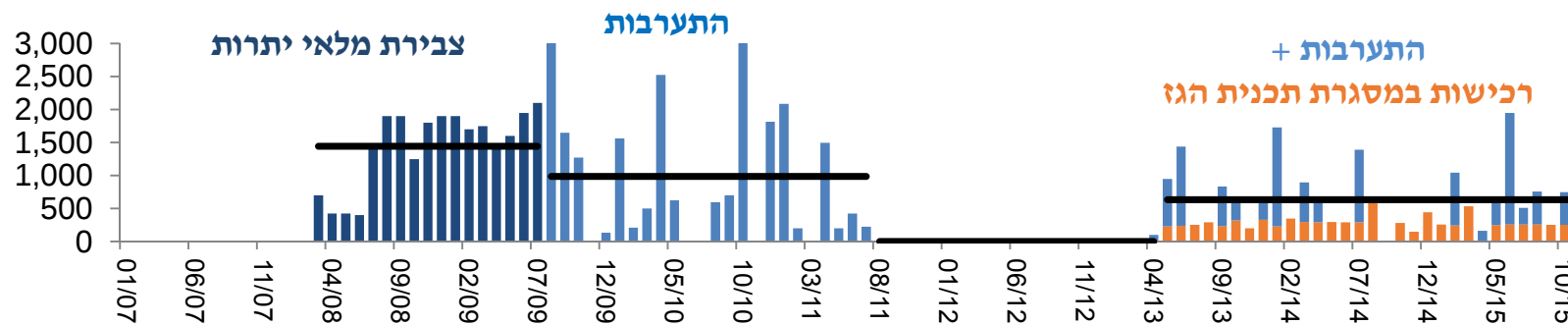

כלי המדיניות של בנק ישראל

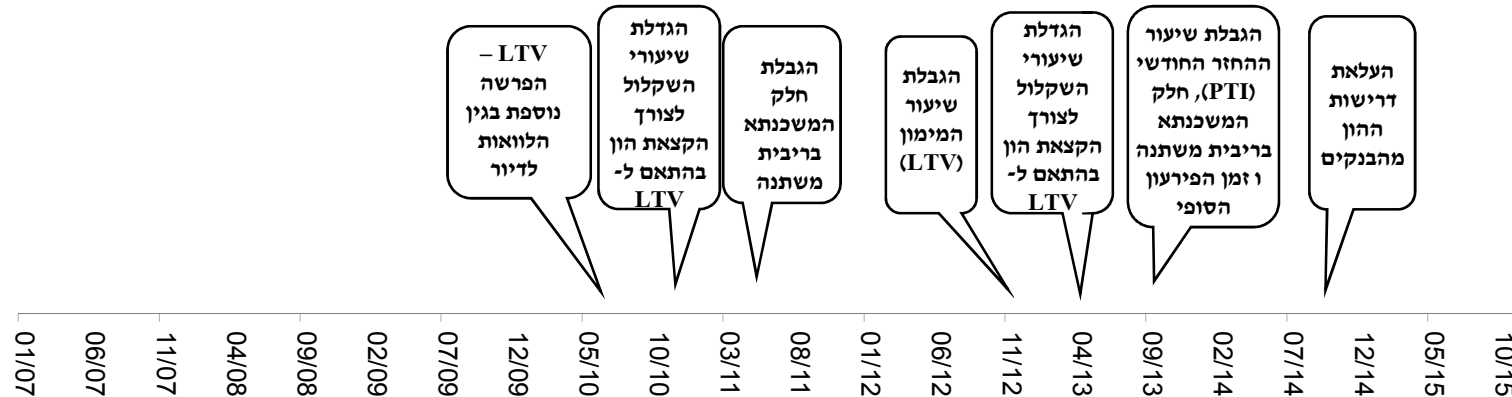
2007-2015

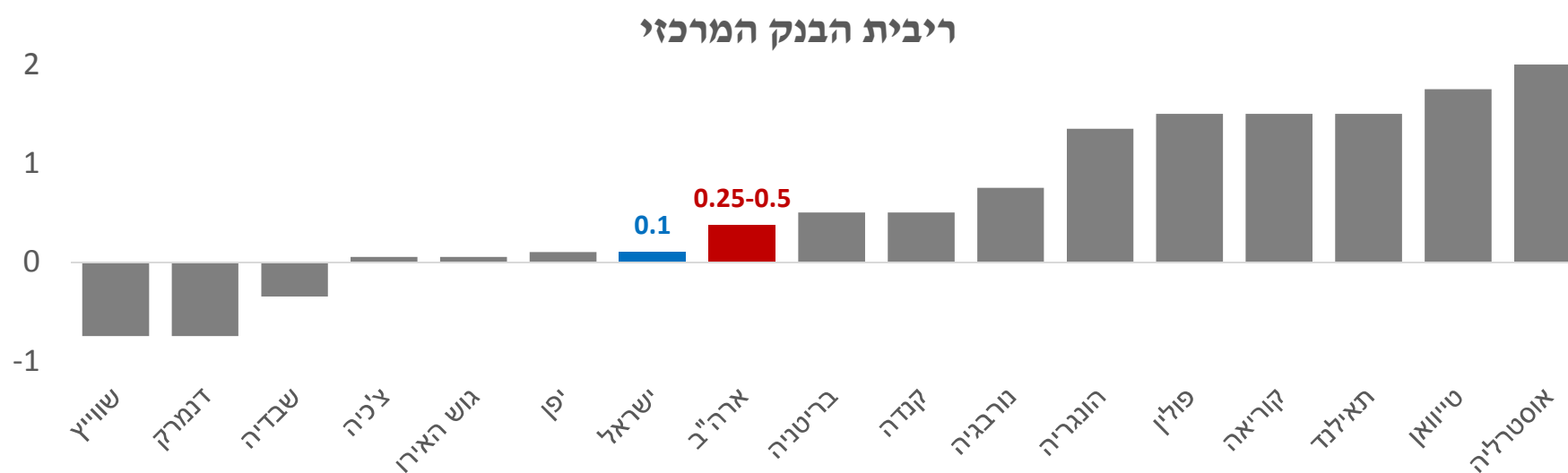
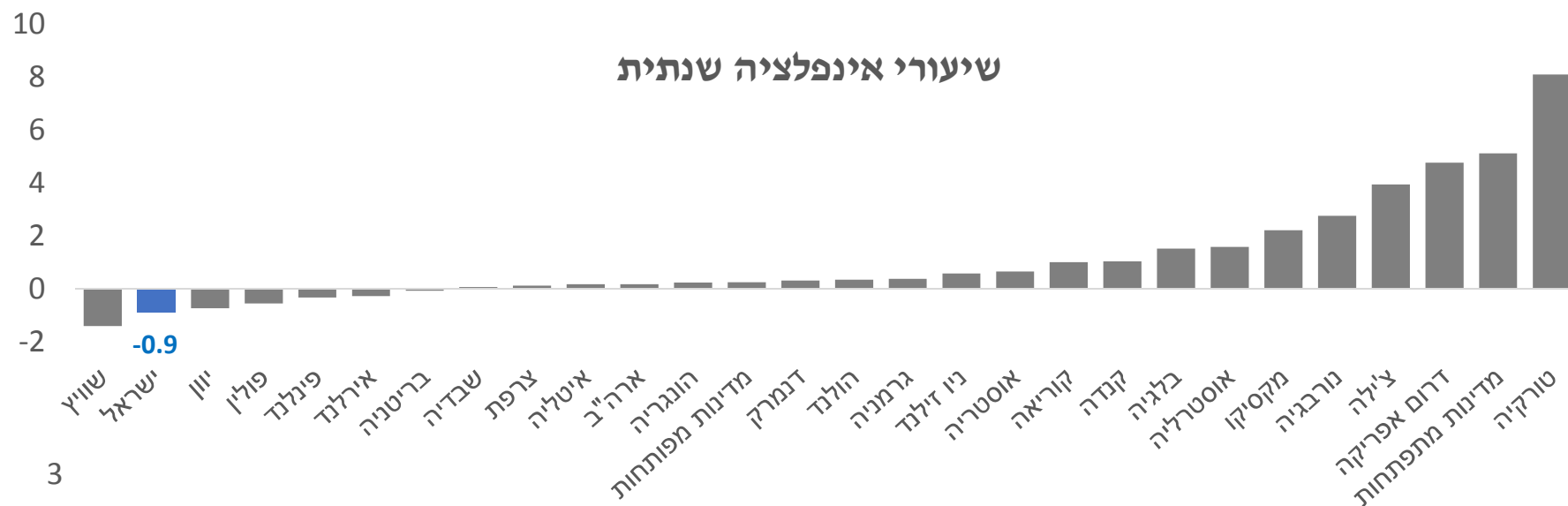
ריבית בנק ישראל

התערבות בשער חליפין

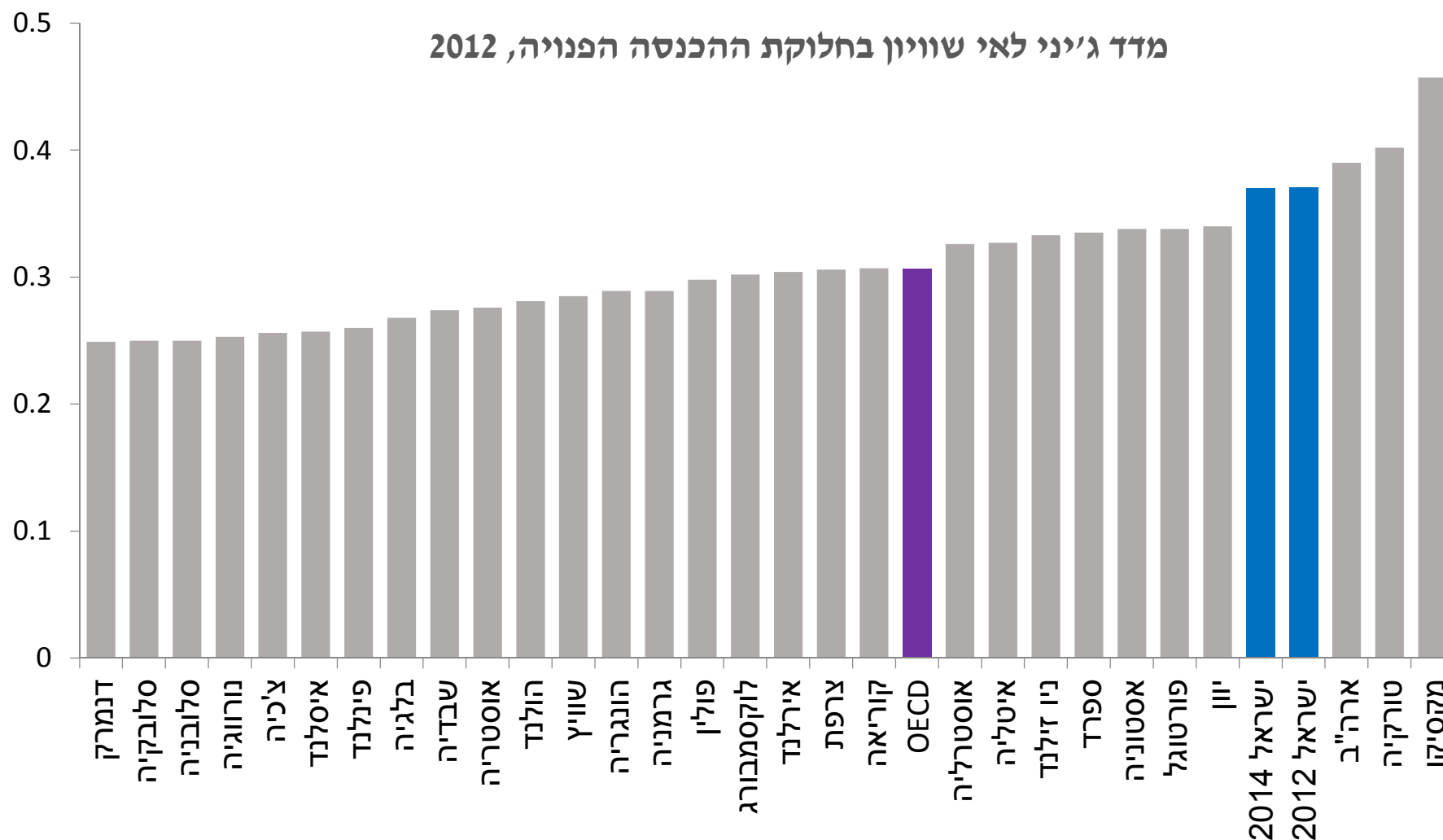
האינפלציה במשקים רבים בעולם נמוכה והמדיניות המוניטרית מרחיבה

תמונת מצב כלכלית-חברתית

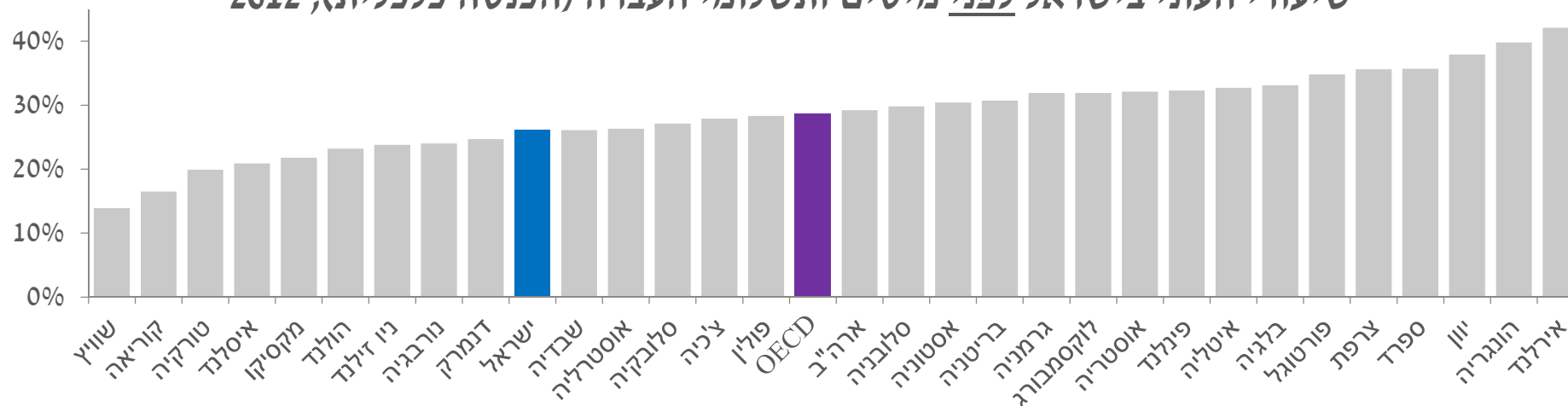
אי השוויון בישראל גבוה בהשוואה למדינות המפותחות

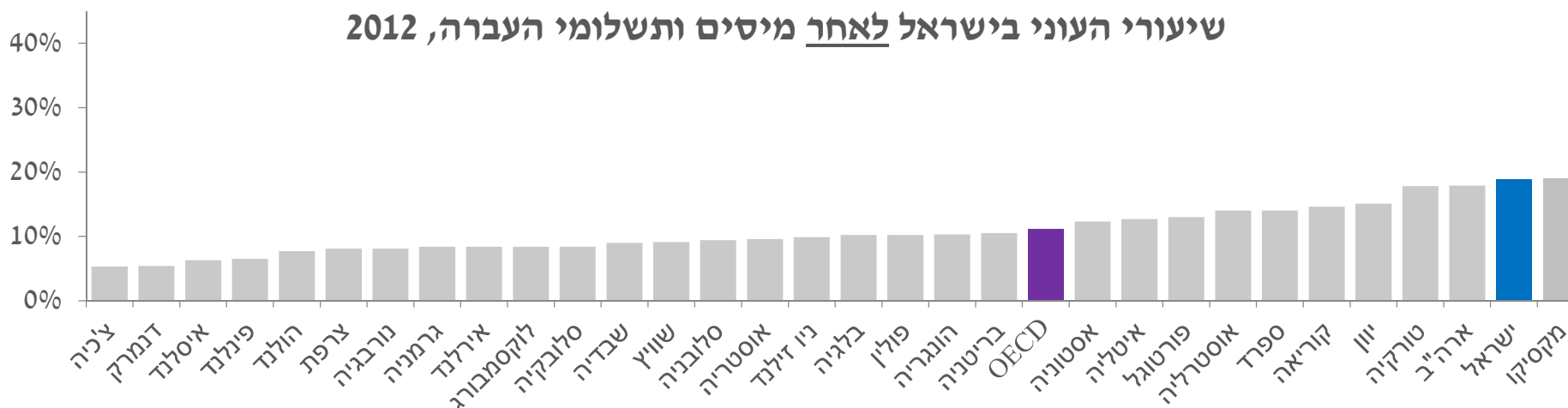
לאחר תשלומי העברה ומיסים שיעור העוני בישראל מהגבוהים במדינות המפותחות

שיעורי העוני בישראל לפני מיסים ותשלומי העברה (הכנסה כלכלית), 2012

שיעורי העוני בישראל לאחר מיסים ותשלומי העברה, 2012

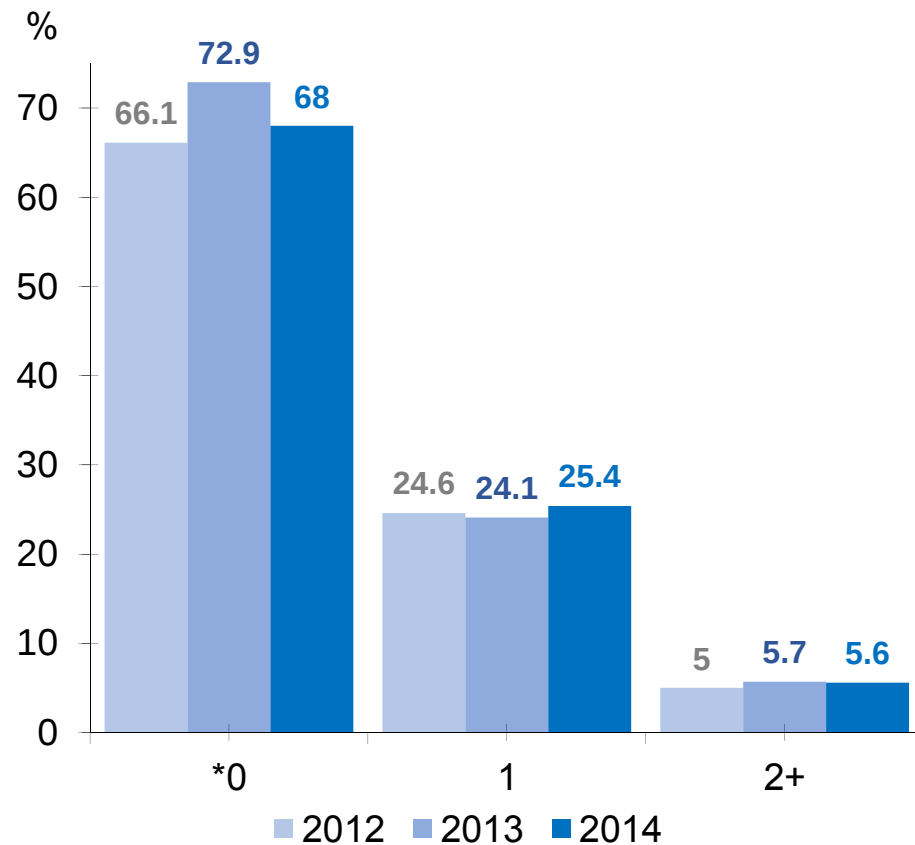
* שיעורי תחולת עוני לפי משפחות

תחולת העוני בקרב משקי בית

2012-2014

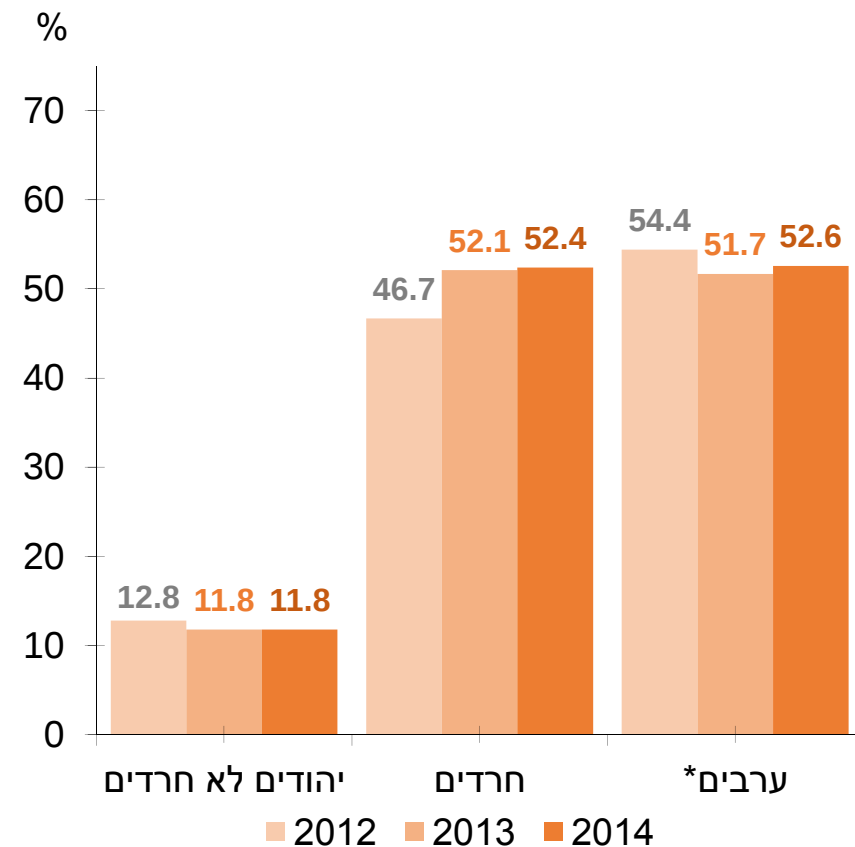

לפי מספר מפרנסים** (בגיל העבודה)

*ראש משק בית לא עובד, בגיל העבודה
**לרבות משרה חלקית

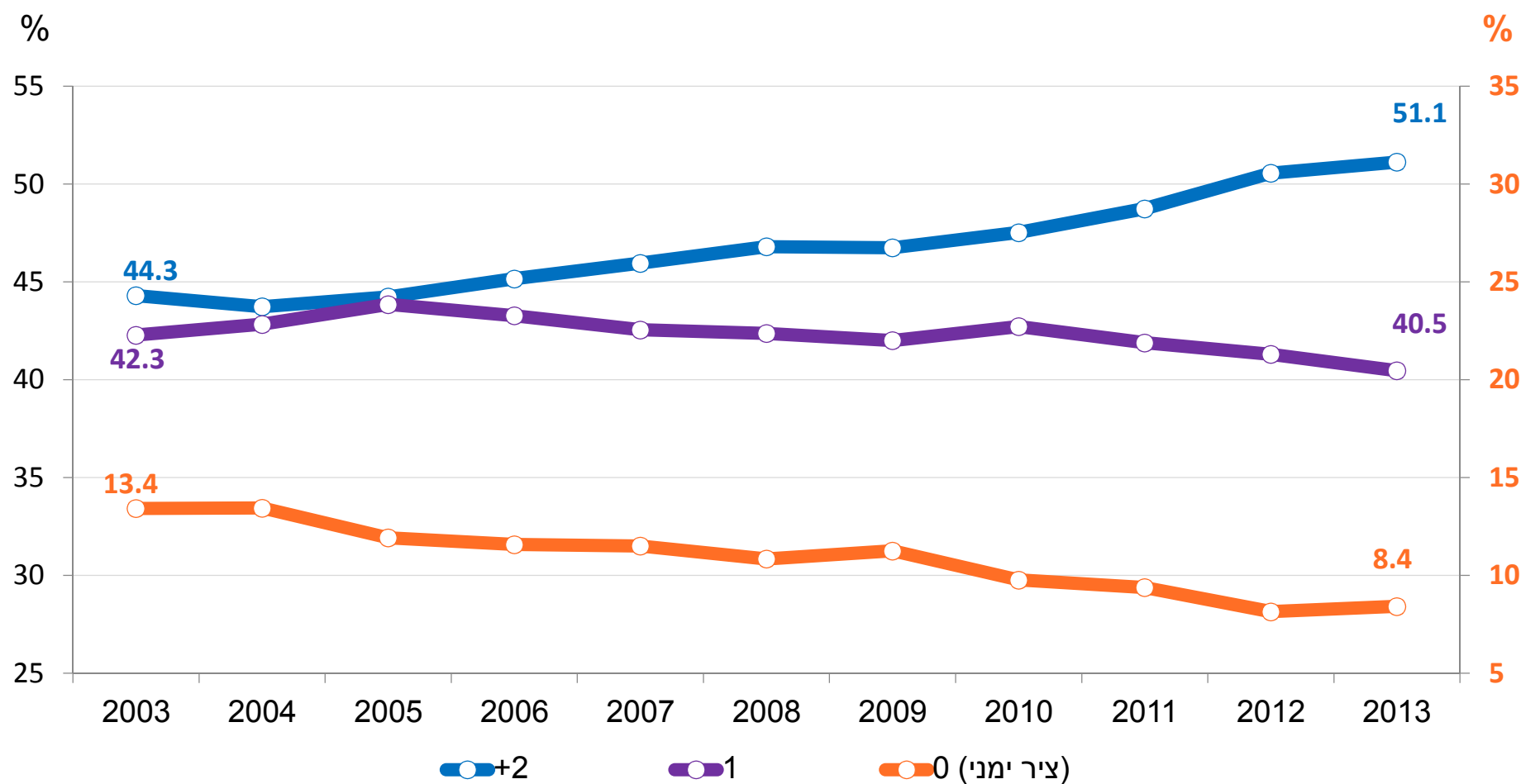
תחולת העוני היחסי בקבוצות אוכלוסייה

*ללא האוכלוסייה הבדואית בדרום

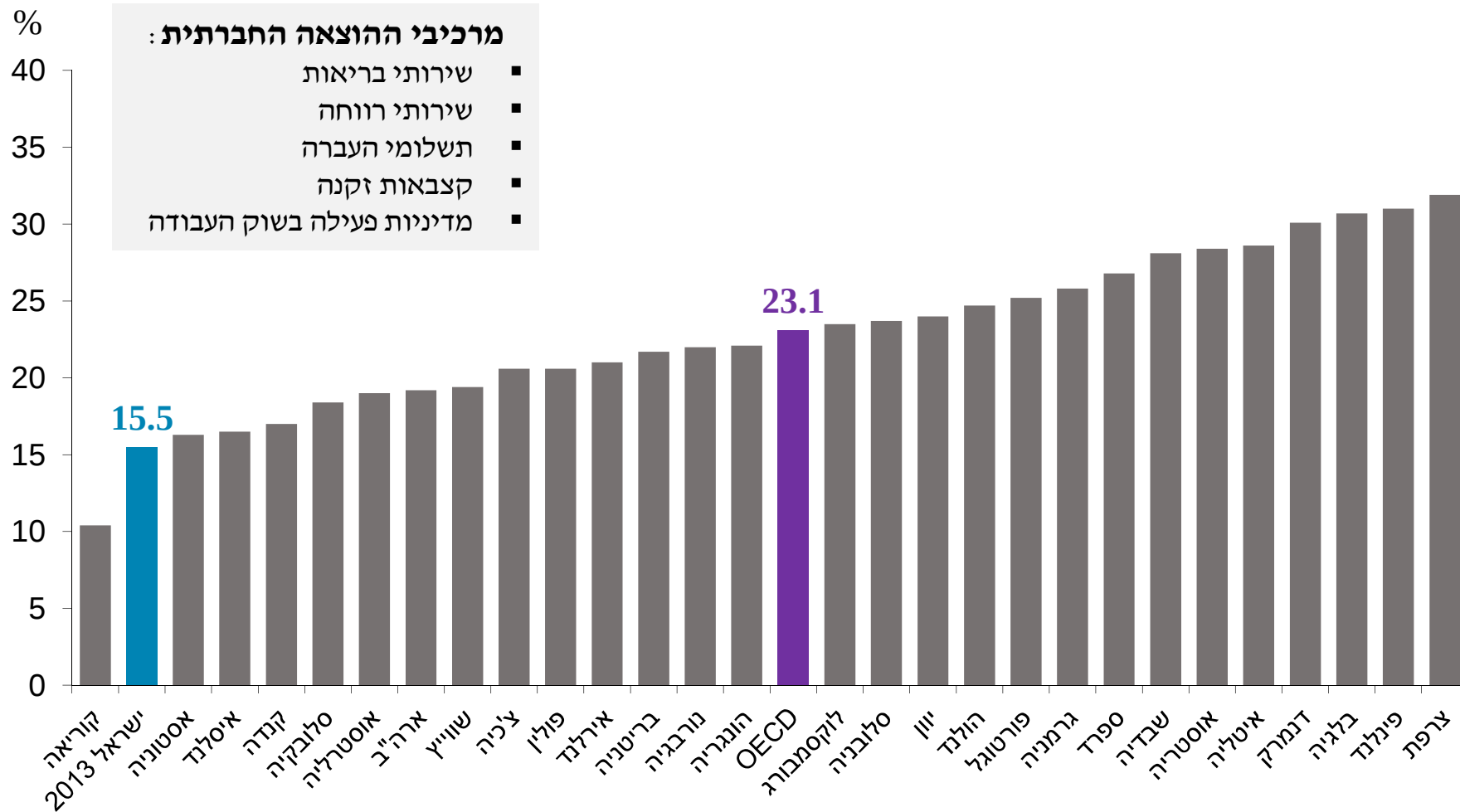
שיעור משקי הבית לפי מספר מפרנסים

2003-2013, גילאי 25 - 64

משקל ההוצאה החברתית בתוצר של הממשלה המרכזית בישראל בהשוואה למדינות המפותחות

אחוזי תוצר, 2014

- ❑ שיעורי התעסוקה וההשתתפות בשוק העבודה גבוהים ובמגמת עלייה
- ❑ למדיניות המיסים ותשלומי ההעברה של הממשלה תרומה נמוכה יחסית להפחתת אי השוויון בהשוואה בינלאומית:
- מיסוי ישיר נמוך יחסית
- הוצאה אזורית וחברתית נמוכה
- הוצאה נמוכה על מדיניות פעילה בשוק העבודה: ישראל- 0.1, OECD - 0.5 (% תוצר)

קידום התחרות במערכת הפיננסית

הגדלת התחרות במקטע משקי הבית והעסקים הקטנים

בנק ישראל שותף ומוביל מהלכים להגברת התחרות וההוגנות במגזר הפיננסי הקמעונאי:

❖ רגולציה ופיקוח צרכני אפקטיבי

- ✓ פיקוח צרכני הדוק, לרבות קשר ישיר עם הציבור באמצעות היחידה לפניות הציבור של הפיקוח על הבנקים
- ✓ עדכון מתמיד של הוראות הרגולציה הצרכנית

❖ המשך יישום המלצות "ועדת זקן"

- ✓ קביעת "מסלולי עמלות", הפחתת עמלות והטלת פיקוח
- ✓ תעודת זהות בנקאית
- ✓ פתיחה וסגירת חשבונות באמצעות האינטרנט
- ✓ צעדים להקלת ההשוואה בין העלויות בבנקים השונים

I. הקמת מאגר נתוני אשראי*

צמצום פערי האינפורמציה בין הבנקים לבין נותני אשראי החוץ הבנקאיים וחיזוק כוח המיקוח של הלקוח

II. איגוח*

תיעול ההון המוסדי, בין היתר לאשראי לעסקים קטנים

* בכפוף להשלמת תהליך החקיקה. מאגר נתוני אשראי – בשיתוף משרד האוצר ומשרד המשפטים. איגוח – בשיתוף רשות ניירות ערך, משרד האוצר, משרד המשפטים, ורשות המיסים.

בנק ישראל שותף ומחויב ליישום ההמלצות המוסכמות בוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים

- ❖ **הגדלת מספר השחקנים: הפרדת שתי חברות כרטיסי האשראי מהבנקים הגדולים והגנת ינוקא לחברות המופרדות; השלמת האסדרה על חברות מימון חוץ בנקאיות (לרבות P2P)**
- ❖ **שיפור התנאים לתחרות: מדרגה פיקוחית מקלה על גופים שאינם מגייסי פיקדונות והקלת ההתחברות למערכות תשלום וסליקה**
- ❖ **העצמת כוחו של הצרכן: פלטפורמה טכנולוגית להשוואת מידע**
- ❖ **ביטוח פיקדונות: תמיכה ביציבות הכוללת והגברת כושר התחרות של הבנקים הקטנים**

כך למשל:

**X איסור הנפקת כרטיסי אשראי והעמדת מסגרת על ידי הבנקים
הגדולים יפגע בתחרות, יצמצם את מסגרות האשראי ויביא
לפגיעה בצרכנים**

**X עידוד אשראי צרכני על חשבון כספי הפנסיה יפגע בביטחון
הפנסיוני של הציבור**

□ קידום הצעדים שלגביהם הושגה הסכמה, המשקפים **ראיה ארוכת טווח** של טובת הצרכנים והמשק, **יביא לשינוי מהותי** במידת התחרות במערכת הפיננסית מבלי לסכן את היציבות או לפגוע בצרכן

□ בנק ישראל **יתנגד בתוקף** לצעדים שעלולים לזרוע את **זרעי המשבר הבא** או לפגוע בציבור הלקוחות

תודה